

A pályázatban kutatói minőségben a témavezetőkön kívül még három kutató vett részt. Az elméleti koncepciót a témavezető dolgozta ki, figyelembe véve a megfelelő hazai és külföldi szakirodalmat is. Nyomárkay István professzor segített a kérdőívek összeállításában, a kérdőíves anyag elemzési koncepciójának kidolgozásában, valamint a nyelvi anyag gyűjtésében is. Ezen kívül a kutatási téma köréből 3 önálló cikket készített el:

1. Nyomárkay István, A hazugság fogalmának képe a magyar nyelvben. Magyar Nyelvőr. 2006/4: 386-399.

2. Nyomárkay István, Über einige Ausdrücke der Zivilisationsterminologie (Nation – Volk). Schriften der Balkan-Kommission der ÖAW. Wien. 2007.

3. Nyomárkay István, Az interkulturális kommunikáció néhány kérdése. In: Interkulturális kommunikáció: nyelvi és kulturális sokszínűség Európában. ELTE BTK, MTA Modern Filológiai Társaság. Budapest. 2006: 5-7.

A többi kutató szintén részt vett a kérdőívek összeállításában, az anyaggyűjtésben és a nyelvi anyag osztályozásában.

A témavezető a kutatási téma köréből 47 tanulmányt, illetve folyóiratcikket készített el, valamint több alkalommal előadást tartott a hazai és a külföldi konferenciákon is (feltüntetve az éves részjelentésekben). Az MTA Nyelv- és Irodalomtudományi Osztályának kérésére előadást is tartott az MTA Székházában „*A világ nyelvi képe mint a lingvisztikai kutatások tárgya*” címmel (2009. február 23-án).

A témavezető a kutatásban elért eredményeket könyv formájában foglalta össze, amelynek címe: *A világ nyelvi képe. A világgép mint a valóság metaképe a nyelvben és a nyelvhasználatban*. (Tinta Könyvkiadó, Budapest. 2008. 355 oldal). E könyv lektorálásában Nyomárkay István professzor is részt vett. A kötet három főrészből tevődik össze: I. A nyelv mint a nyelvtudomány tárgya és szerepe a világ nyelvi képének megalkotásában; II. A világgép a nyelvben; III. Metainformációs (metaszövegbeli) operátorok.

Az I. rész a következő kérdéseket tárgyalja: a természetes nyelv fogalma; néhány gondolat a nyelv és a nyelvhasználat kapcsán; a nyelv fogalma a nyelvhasználat tükrében; a nyelvtudomány tárgyáról és metodológiai státuszáról; a nyelvtudomány paradigmái; a természetes nyelv fogalma a nyelvtudományi paradigmák tükrében; néhány megjegyzés a nyelv kognitív felfogásában; az ábrázolás fogalma a kognitív nyelvészetben; a profilírozás mint nyelvészeti fogalom; kategóriák, kategorizáció és a szavak mögött rejlő világ (világok); a nem verbális kommunikáció mint a kognitív nyelvészeti kutatások tárgya; a világ nyelvi, tudományos és kultúrképe mint a második valóság komponensei.

A II. rész az alábbiakról szól: a szavak kapcsolódási mechanizmusa a világ nyelvi képének tükrében; a nyelvi kommunikáció modelljének nyelvi képéről; a pozitív érzelmek konceptualizálásának néhány kérdése; a félelem tartományába tartozó negatív érzelmek konceptualizációjáról; az anya fogalmának nyelvi képe a magyar nyelvben; az apa/anya fogalmának képe a magyar nyelvben; a család fogalma a világ magyar nyelvi képében (egy kérdőíves anyag tükrében); a fej nyelvi képe a magyar nyelvben; a kéz nyelvi képe a magyar nyelvben; a föld nyelvi képe a magyar nyelvben; a haza fogalma a világ magyar nyelvi képében; nemzeti sztereotípiák a magyar és a lengyel közmondásokban és frazeológiai kapcsolatokban; a lengyel - magyar kontrasztív szemantika kérdéseire.

A III. rész a kommunikációs fragmentumok összetevőit képező metainformációs (metaszövegbeli) operátorokat elemzi: a jelentés metainformációs mutatói a szövegben; a kötőszók mint metaszövegbeli operátorok; a „mond” komponenset tartalmazó metaszövegbeli operátorokról; a szövegkezdő metainformációs mondatok struktúrájáról és funkciójáról; az „aha”, „igen”, „mi”, valamint a replika végét jelző (expresszív) metaszövegbeli operátorokról; az információ befogadásának módjairól, a vevőre gyakorolt hatásáról, valamint az információs berendezés memóriájának az állapotáról szóló metainformációs igék; az információ értékéről szóló metainformációs igék a magyar nyelvben; metanyelvi struktúrák szerepe a jelentés módosításában; az információ feldolgozásáról szóló metainformációs igék a magyar nyelvben; a recenzió mint metainformációs közlés; néhány megjegyzés az információ fogalmáról és terjedelméről.

Az anyaggyűjtés keretében sikerült összegyűjteni a SZÍVRE, a NEMZETI SZTEREOTÍPIÁKRA és a MUNKÁRA (magyar, lengyel, horvát, ukrán, orosz) vonatkozó kérdőíves anyagot is. Ezt az anyagot még nem sikerült teljes mértékben megjelentetni. („*A munka fogalma a magyar nyelvben*” c. tanulmány a **QUO VADIS PHILOLOGIA TEMPORUM NOSTRORUM? KORUNK CIVILIZÁCIÓJA NYELVI KÉPE. FELADATOK ÉS LEHETŐSÉGEK. C.** kötetben jelenik meg (Modern Filológiai Társaság. Budapest 2009 (megjelenés alatt)).

Farkas Melinda, aki hallgatói minőségben részt vett a kutatásban, az anyaggyűjtésen kívül a témavezető irányítása alatt doktori (PhD) disszertációt is készít, amely szorosan kapcsolódik a szóban forgó kutatási témához (Állatnevek a világ magyar és lengyel nyelvi képében).

A nem kutatói minőségben résztvevők a kutatással kapcsolatos technikai feladatokat láttak el (elsősorban a kérdőíves és más jellegű nyelvi anyag komputeres bevitele, a levelezések, a pályázattal kapcsolatos összes technikai munka elvégzése, pl. anyag- és könyvbeszerzés, munkaszerződések kezelése, stb.).

A kutatás részeredményei több hazai és külföldi felsőfokú intézmény oktatási tanrendjében, valamint a doktori programban is kötelező olvasmányként szerepelnek, több nyelvészeti publikációban hivatkoznak rájuk, pl.:

A NYELV FOGALMA A NYELVHASZNÁLAT TÜKRÉBEN. IN: MAGYAR NYELVŐR. 2008. 132. ÉVF. 2. SZÁM. 129 – 150.

- Kiss Jenő, A nyelvi változás – kutatói dilemmák. Magyar Nyelv. 2008. CIV. évf. 3.szám. 269, 270

A „HAZA” FOGALMA A VILÁG NYELVI KÉPÉBEN. IN: MAGYAR NYELVŐR. 2004. 128. ÉVF. 1 – 10.

- Szili Katalin, Édes hazánktól Magyarorszáig. Nyr. 2008. 132. évf. 151, 168.

A NYELVI KÉRDÉS AZ EURÓPAI UNIÓBAN. IN: MAGYAR NYELV. 2006. CII. ÉVFOLYAM. 1. SZÁM. 1-9.

- Nyomárkay István, Rövid horvát és szerb nyelvtörténet. Opera Slavica Budapestinensia. Lingvae Slavicae. Cathedra Philologiae Slavicae. ELTE BTK. Budapest. 2007. 10, 228.

A VILÁG NYELVI, TUDOMÁNYOS ÉS KULTÚRKLPE MINT A MÁSODIK VALÓSÁG KOMPONENSEI. MAGYAR NYELVŐR. 2006/2. 187-198.

- Иштван Пете, Универсальная и национальная концептуализация мира. In: ВЕСТНИК. Современный русский язык: функционирование и проблемы преподавания. Российский культурный центр. Венгерская ассоциация преподавателей русского языка и литературы. Будапешт. №. 21. 9, 12.

- Галина Рыжухина, Язык бытия у Имре Кертеса (К проблеме множественности переводческих интерпретаций романа «Sorstalanság»). In: ВЕСТНИК. Современный русский язык: функционирование и проблемы преподавания. Российский культурный центр. Венгерская ассоциация преподавателей русского языка и литературы. Будапешт. №. 21. 89.

- Рыжухина Г.В., Роман Имре Кертеса „Sorstalanság” как метафора пути: опыт прочтения. К проблеме множественности переводческих интерпретаций современного венгерского романа. Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae. Akadémiai Kiadó. Member of Wolters Kluwer Group. Budapest, 2008. Vol. 53. N° 1. 19.

- Kiss Jenő, A nyelvi változás – kutatói dilemmák. Magyar Nyelv. 2008. CIV. évf. 3.szám. 260, 270

- Földes Csaba, Interkulturális nyelvészet: problémavázlat. In. Magyar Nyelv. 2007. CIII. évf. 1. szám. 17, 18, 33.

- Nyomárkay István, Nyelvújítások Közép-Európában a 19. században. Kísérlet az anyanyelvi terminológiák kialakítására a közép-európai nyelvekben. In: Nyr. 2007. 131. évf. 2. szám. 191, 194.

- Arjokné Mester Andrea, A magyar és szerb civilizáció nyelvi képe (Hamvas Béla: A bor filozófiája és a mű szerb fordítása alapján). Eötvös Loránd Tudományegyetem. Bölcsészettudományi Kar. (Doktori disszertáció). Budapest. 2008: 10, 95.

A FÉLELEM TARTOMÁNYÁBA TARTOZÓ NEGATÍV ÉRZELMEK KONCEPTUALIZÁCIÓJÁRÓL. MAGYAR NYELVŐR. 2005/2. 202-208.

- Иштван Пете, Универсальная и национальная концептуализация мира. In: ВЕСТНИК. Современный русский язык: функционирование и проблемы преподавания. Российский культурный центр. Венгерская ассоциация преподавателей русского языка и литературы. Будапешт. №. 21. 12.

A KÖTŐSZÓK MINT METASZÖVEGBELI OPERÁTOROK. MAGYAR NYELVŐR. 129 ÉVF. 2005/4. SZÁM. 488-495.

- Simigné Fenyő Sarolta, A fordítás mint közvetítés. PASSZER 2000. Nyomdaipari és Kereskedelmi Kft. Miskolc. 2006. 55, 57, 176.
- D.Matai Márta, A magyar szófajttörténet általános kérdései. Nyelvtudományi Értekezések 157. sz. Akadémiai Kiadó. Budapest. 2007. 142.

METAINFORMÁCIÓS KÖZLÉSEK ÉS A METAINFORMÁCIÓS IGÉK EGY FAJTÁJÁRÓL. IN: A VILÁG NYELVEI ÉS A NYELVEK VILÁGA. SOKNYELVŰSÉG A GAZDASÁGBAN, A TUDOMÁNYBAN ÉS AZ OKTATÁSBAN. A XV. MAGYAR ALKALMAZOTT NYELVÉSZETI KONGRESSZUS ELŐADÁSAI. (SZERK.: KLAUDY KINGA ÉS DOBOS CSILLA). MANYE – MISKOLCI EGYETEM. PÉCS – MISKOLC. 2006. VOL. 2/2. 407-412.

- Simigné Fenyő Sarolta, A fordítás mint közvetítés. PASSZER 2000 Nyomdaipari és Kereskedelmi Kft. Miskolc. 2006. 55, 57, 176.

A NYELVI JELENTÉS ÉS AZ EMBERI TUDÁS. IN: MAGYAR NYELVŐR 1999/123. ÉVF. 2. SZÁM. 214-217.

- Nyelvközösség szó értelmezése. In: Iránytű katalogus. Iránytű-MediaCenter-Linkfelhő: <http://www.iranytu.info/nyelvk%E6z%F6ss%E9g/1/>

A NYELV MINT A MANIPULÁCIÓ ESZKÖZE. IN: TÓTH SZERGEJ (SZERK.): HATALOM INTERDISZCIPLINÁRIS MEGKÖZELÍTÉSBN. SZEGEDI EGYETEMI KIADÓ – JUHÁSZ GYULA FELSŐOKTATÁSI KIADÓ. SZEGED. 2006. 89-110.

- Jobst Ágnes, A mi mint a hatalom és a szolidaritás névmása. In: Magyar Nyelvőr. 2007/1. 131. évf. 29, 45.
- Árvay Anett, The Analysis of Manipulation in Hungarian and American Written Advertising Discourse. ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar. Doktori disszertáció. Budapest. 2007. 214.
- Almási Miklós, A hatalom „nyelvei”. Magyar Tudomány. A Magyar Tudományos Akadémia Folyóirata. 167.évf. 2006/8. szám. 1036.

AZ INFORMÁCIÓ BEFOGADÁSÁNAK MÓDJÁIRÓL, A VEVŐRE GYAKOROLT HATÁSÁRÓL, VALAMINT AZ INFORMÁCIÓS BERENDEZÉS MEMÓRIÁJÁNAK AZ ÁLLAPOTÁRÓL SZÓLÓ METAINFORMÁCIÓS IGÉK. IN: MAGYAR NYELVŐR. 2002/1. 126. ÉVF. 8-11.

- Simigné Fenyő Sarolta, Metainformációs kutatások szerepe a fordításban és az oktatásban. In: Sokszinű nyelvészet. Nyelvészeti Kutatások a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karán. Miskolc. 2005. 92, 101.
- Diszkvalifikál szó értelmezése. Iránytű katalogus. Iránytű-MediaCenter-Linkfelhő: <http://www.iranytu.info/dizskvalifikal%E11/1/>
- Simigné Fenyő Sarolta, A fordítás mint közvetítés. PASSZER 2000 Nyomdaipari és Kereskedelmi Kft. Miskolc. 2006. 55, 176.
- Átlapoz szó értelmezése. In: Iránytű katalogus. Iránytű-MediaCenter-Linkfelhő <http://www.iranytu.info/%E1tlapoz/1/>

A JELENTÉS METAINFORMÁCIÓS MUTATÓI A SZÖVEGBEN. IN: MAGYAR NYELVŐR. 128. ÉVF. 2004/3. 323-326.

- Simigné Fenyő Sarolta, A fordítás mint közvetítés. PASSZER 2000 Nyomdaipari és Kereskedelmi Kft. Miskolc. 2006. 55, 176.

AZ INFORMÁCIÓ ÉRTÉKÉRŐL SZÓLÓ METAINFORMÁCIÓS IGÉK A MAGYAR NYELVBEN. NYR. 128. ÉVF. 2.SZÁM. 121 – 122; ALAPINFORMÁCIÓ ÉS METAINFORMÁCIÓ.(SZERK. LÉVAI BÉLA). DEBRECENI EGYETEM. DEBRECEN. 2004. 21-24.

- Simigné Fenyő Sarolta, A fordítás mint közvetítés. PASSZER 2000 Nyomdaipari és Kereskedelmi Kft. Miskolc. 2006. 55, 176.

A KÖTŐSZÓK MINT METASZÖVEGBELI OPERÁTOROK. MAGYAR NYELVŐR. 129 ÉVF. 2005/4. SZÁM. 488-495.

- Simigné Fenyő Sarolta, A fordítás mint közvetítés. PASSZER 2000. Nyomdaipari és Kereskedelmi Kft. Miskolc. 2006. 55, 57, 176.

- D.Matai Márta, A magyar szófajttörténet általános kérdései. Nyelvtudományi Értekezések 157. sz. Akadémiai Kiadó. Budapest. 2007. 142.

METAINFORMÁCIÓS KÖZLÉSEK ÉS A METAINFORMÁCIÓS IGÉK EGY FAJTÁJÁRÓL. IN: A VILÁG NYELVEI ÉS A NYELVEK VILÁGA. SOKNYELVŰSÉG A GAZDASÁGBAN, A TUDOMÁNYBAN ÉS AZ OKTATÁSBAN. A XV. MAGYAR ALKALMAZOTT NYELVÉSZETI KONGRESSZUS ELŐADÁSAI. (SZERK.: KLAUDY KINGA ÉS DOBOS CSILLA). MANYE – MISKOLCI EGYETEM. PÉCS – MISKOLC. 2006. VOL. 2/2. 407-412.

- Simigné Fenyő Sarolta, A fordítás mint közvetítés. PASSZER 2000 Nyomdaipari és Kereskedelmi Kft. Miskolc. 2006. 55, 57, 176.

AZ INFORMÁCIÓ BEFOGADÁSÁNAK MÓDJAIRÓL, A VEVŐRE GYAKOROLT HATÁSÁRÓL, VALAMINT AZ INFORMÁCIÓS BERENDEZÉS MEMÓRIÁJÁNAK AZ ÁLLAPOTÁRÓL SZÓLÓ METAINFORMÁCIÓS IGÉK. IN: MAGYAR NYELVŐR. 2002/1. 126. ÉVF. 8-11.

- Simigné Fenyő Sarolta, Metainformációs kutatások szerepe a fordításban és az oktatásban. In: Sokszínű nyelvészet. Nyelvészeti Kutatások a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karán. Miskolc. 2005. 92, 101.

- Diszkvalifikál szó értelmezése. Iránytű katalogus. Iránytű-MediaCenter-Linkfelhő: <http://www.iranytu.info/diszkvalifikal%E11/1/>

- Simigné Fenyő Sarolta, A fordítás mint közvetítés. PASSZER 2000 Nyomdaipari és Kereskedelmi Kft. Miskolc. 2006. 55, 176.

- Átlapoz szó értelmezése. In: Iránytű katalogus. Iránytű-MediaCenter-Linkfelhő <http://www.iranytu.info/%E1tlapoz/1/>

A NYELV, A NYELVTUDÁS ÉS A VILÁG NYELVI KÉPE MINT A LINGVODIDAKTIKA ALAPFOGALMAI. IN: MODERN NYELVOKTATÁS 2-3. 2004. 4-15.

- Fóris Ágota, A szótárak társadalmi jelentősége. In: „Mindent fordítunk, és mindenki fordít”. Értékek teremtése és közvetítése a nyelvészetben.(Szerk. Dobos Csilla, Kiss Ádám, Lengyel Zsolt, Székely Gábor és Tóth Szergej). Szak Kiadó. 2005. 98.

- Blaschik Éva – Szépe György, Tudománytörténeti adalékok a Modern nyelvoktatás című első tíz évének cikkeivel kapcsolatban. In: „Mindent fordítunk, és mindenki fordít”. Értékek teremtése és közvetítése a nyelvészetben.(Szerk. Dobos Csilla, Kiss Ádám, Lengyel Zsolt, Székely Gábor és Tóth Szergej). Szak Kiadó. 2005. 143.

- Fóris Ágota, A szótárak és a szótárírás társadalmi-gazdasági szerepéről. In: TUDÁSMENEDZSMENT. A Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar periodikája. <http://feek.pte.hu/feek/index.php?ulink=700>

- Budai László, A jelentésfeltárás meghatározó szerepe az idegennyelv-oktatásban. In: Modern Nyelvoktatás. Alkalmazott nyelvészeti szakfolyóirat. (Főszerk.: Szépe György). 2005. szept. XI. évf. 2-3. szám. 13, 22.

A KÖTŐSZÓK MINT METASZÖVEGBELI OPERÁTOROK. IN: MAGYAR NYELVŐR. 2005. 129. ÉVF. 4. SZÁM. 488 – 494.

1. Descriptive Grammar of the Hungarian Language III. Code: 3320-GJW6. Code (Socrates): 09303. Instructor: prof.dr hab. Elżbieta Artowicz. University of Warsaw. Department of Hungarian Studies. 2007-10-01 – 2008-06-08.

<http://ects.uw.edu.pl/przedmioty.php?op=przedmiot&kod=3320-GJW6&SID=gf4u2logfom52a&cha>

A NYELV MINT A MANIPULÁCIÓ ESZKÖZE. IN: TÓTH SZERGEJ (SZERK.): HATALOM INTERDISZCIPLINÁRIS MEGKÖZELÍTÉSBE. JUHÁSZ GYULA FELSŐOKTATÁSI KIADÓ. SZEGED. 2006. 89 – 111.

1. JGyTF Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék. A kurzus kódja: MAGS-063-1, 2, 3, 4. A kurzus megnevezése: **Társas nyelvészet alapjai**. Oktató: Dr. Tóth Szergej:

http://www.lib.jgytf.u-szeged.hu/alknyelvkurzusok_elemei/TADAO45%20Tarsnyelveszet%20alapjai.pdf

A HALÁL MINT KULTÚRFOGALOM A MAGYAR ÉS A LENGYEL NYELVBEN. MAGYAR NYELVŐR. 2000. 124. ÉVF. 204-209.

- Apjokné Mester Andrea, A magyar és szerb civilizáció nyelvi képe (Hamvas Béla: A bor filozófiája és a mű szerb fordítása alapján). Eötvös Loránd Tudományegyetem. Bölcsészettudományi Kar. (Doktori disszertáció). Budapest. 2008: 44, 95.

A FEJ NYELVI KÉPE A MAGYAR NYELVBEN. MAGYAR NYELVŐR. 2007. 131. ÉVF. 385-402.

- Apjokné Mester Andrea, A magyar és szerb civilizáció nyelvi képe (Hamvas Béla: A bor filozófiája és a mű szerb fordítása alapján). Eötvös Loránd Tudományegyetem. Bölcsészettudományi Kar. (Doktori disszertáció). Budapest. 2008:11, 95.

A kutatási téma eredményességét az is jelzi, hogy a Nyelvtudományi Doktori Iskola több hallgatója PhD – disszertációt készít a világ nyelvi képe témaköréből (pl. a szlavisztikai doktori program keretében 5 hallgató).